

PROPOZYCJE POPRAWEK DO PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O CUDZOZIEMCACH ORAZ
NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (MOS) (DRUKI SEJMOWE NR 1630, 1630, 1775, 1775-A, DRUK SENACKI
NR 507)

Propozycja nowego brzmienia art. 1 pkt 12, art. 1 pkt 30, art. 1 pkt 37:

Art. 1 pkt 12:

Art. 106e. W toku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy wojewoda wzywa cudzoziemca do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż ~~7~~ **14 dni** w celu:

- 1) przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku, o którym mowa w art. 106a ust. 2;
 - 2) złożenia odcisków linii papilarnych;
 - 3) złożenia wzoru podpisu.
- (...)

3. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1 powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku.

Art. 1 pkt 30:

Art. 203e. 1. W toku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały wojewoda wzywa cudzoziemca do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż ~~7 dni~~ **14 dni** w celu:

- 1) przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku, o którym mowa w art. 203a ust. 2;
 - 2) złożenia odcisków linii papilarnych;
 - 3) złożenia wzoru podpisu.
- (...)

3. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1 powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku.

Art. 1 pkt 37:

Art. 219e. 1. W toku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE wojewoda wzywa cudzoziemca do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż ~~7 dni~~ **14 dni** w celu:

- 1) przedstawienia ważnego dokumentu podróży lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku, o którym mowa w art. 219a ust. 3;
- 2) przedstawienia aktualnego tytułu prawnego do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym cudzoziemiec będzie przebywał;
- 3) złożenia odcisków linii papilarnych;
- 4) złożenia wzoru podpisu.

(...)

3. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1 powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku.

Uzasadnienie:

Proponuje się wydłużenie terminu, w którym cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenie na pobyt czasowy, pobyt stały lub pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej powinien stawić się osobiście w urzędzie wojewódzkim.

Obecnie przepisy nie precyzują, w jakim terminie wojewoda wzywa cudzoziemca do osobistego stawiennictwa w urzędzie. W konsekwencji cudzoziemiec nie ma możliwości przewidzenia, kiedy dokładnie otrzyma wezwanie. Od momentu jego doręczenia ma natomiast jedynie 7 dni na dopełnienie wszystkich wymaganych formalności, które mają bezpośredni wpływ na dalszy bieg postępowania w sprawie legalizacji jego pobytu w Polsce. Tak krótki termin stanowi istotne utrudnienie organizacyjne, zwłaszcza dla osób przebywających poza miejscem zamieszkania lub czasowo przebywających za granicą.

W praktyce ogranicza to również możliwość odbywania podróży służbowych czy odwiedzin rodzinnych – w szczególności w przypadku cudzoziemców pochodzących z bardziej odległych państw. Problem ten dotyczy zwłaszcza sektora transportowego, który z uwagi na poważny deficyt kadrowy zatrudnia znaczną liczbę obywateli państw trzecich. Wprowadzone ograniczenia mogą w efekcie negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie tego sektora i pogłębić niedobory kadrowe.

W związku z powyższym proponuje się wydłużenie terminu na przedstawienie ważnego dokumentu podróży, złożenie odcisków linii papilarnych oraz wzoru podpisu do 14 dni. Takie rozwiązanie zwiększyłoby efektywność postępowań administracyjnych. Wydłużenie terminu umożliwiłoby cudzoziemcom dokonanie wszystkich niezbędnych czynności w ramach jednej wizyty w urzędzie, co ograniczyłoby konieczność ponownego stawiennictwa oraz usprawniłoby przebieg postępowania.

Ponadto, proponuje się dodanie ustępu 3, który określałby maksymalny termin, w jakim wojewoda powinien wystosować wezwanie do osobistego stawiennictwa cudzoziemca. Obecnie brak jest jakichkolwiek ram czasowych w tym zakresie, co w praktyce prowadzi do znacznych opóźnień. W niektórych województwach dochodzi do sytuacji, w których cudzoziemiec jest wzywany do uzupełnienia braków formalnych nawet po upływie roku od dnia złożenia wniosku.

Brak określonego terminu na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych prowadzi do przewlekłości postępowań i wydłuża czas oczekiwania na decyzję. Dla zapewnienia większej przewidywalności i sprawności procedury proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym wojewoda będzie zobowiązany do wezwania cudzoziemca do osobistego stawiennictwa w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku.

Takie rozwiązanie przyczyni się do ograniczenia przewlekłości postępowań w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce, zapewni większą transparentność działań administracji publicznej oraz umożliwi cudzoziemcom lepsze planowanie działań zawodowych i osobistych.

Proponowane brzmienie art. 1 pkt 41:

Art. 225b. 1. Indywidualne konto w MOS może założyć:

- 1) cudzoziemiec;*
- 2) rodzic małoletniego cudzoziemca – dla tego małoletniego cudzoziemca;*
- 3) opiekun cudzoziemca – dla tego cudzoziemca;*
- 4) kurator małoletniego cudzoziemca bez opieki – dla tego małoletniego cudzoziemca bez opieki;*
- 5) pełnomocnik cudzoziemca.**

Uzasadnienie:

Projektowane przepisy przewidują, że formularze wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy będą musiały być wypełniane i składane osobiście przez cudzoziemca. Jednocześnie możliwość korzystania z pomocy osób trzecich – w tym pełnomocników – na etapie przygotowywania i składania wniosków zostanie w praktyce bardzo istotnie ograniczona. Po wejściu w życie proponowanych zmian nie będzie możliwe złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy przez pełnomocnika działającego w imieniu cudzoziemca. Ograniczenie to należy ocenić jako nadmierne i niezgodne z zasadą wyrażoną w art. 32 Kodeksu postępowania administracyjnego, dopuszczającą działanie strony przez pełnomocnika.

Projektowane regulacje nie tylko uniemożliwiają złożenie wniosku przez pełnomocnika, ale także w praktyce wyłączają możliwość, by osoba trzecia wypełniła formularz wniosku w imieniu cudzoziemca (nawet w celu jego późniejszego osobistego podpisania). Zgodnie z projektem formularz będzie bowiem wypełniany i składany wyłącznie za pośrednictwem Modułu Obsługi Spraw (MOS), a indywidualne konto w MOS będzie mógł założyć jedynie cudzoziemiec (lub jego rodzic, opiekun prawny itp.). Wypełnienie formularza wniosku wymagać będzie zatem uzyskania dostępu do indywidualnego konta cudzoziemca w MOS, co z kolei będzie możliwe jedynie po uwierzytelnieniu przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, podpisu osobistego lub profilu zaufanego.

W konsekwencji, aby osoba trzecia mogła pomóc cudzoziemcowi w przygotowaniu wniosku, musiałaby posłużyć się jego kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym. Takie rozwiązanie należy uznać za niepożądane zarówno z punktu widzenia prawnego, jak i praktycznego, gdyż wiąże się z ryzykiem udostępniania danych służących do uwierzytelnienia i może prowadzić do nadużyć.

Ograniczenie to rodzi poważne negatywne skutki. Po pierwsze, wielu cudzoziemców zostanie zmuszonych do samodzielnego wypełniania wniosków, co – wobec złożoności procedur i barier językowych – może prowadzić do licznych błędów formalnych, wydłużenia postępowań oraz zwiększenia liczby decyzji odmownych. Po drugie, w praktyce część cudzoziemców może być skłonna do nieuprawnionego udostępniania swoich środków uwierzytelnienia osobom trzecim, co naraża ich na ryzyko poważnych nadużyć i utraty kontroli nad własnymi danymi.

W związku z powyższym zasadne jest rozważenie wprowadzenia rozwiązań umożliwiających zachowanie pomocy pełnomocników oraz innych osób trzecich przy przygotowywaniu wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa systemu MOS. Można to osiągnąć poprzez:

- Wprowadzenie w MOS indywidualnych kont dla pełnomocników, z możliwością przypisywania do nich cudzoziemców w celu składania wniosków w ich imieniu, za ich zgodą, oraz odbierania w ich imieniu potwierdzeń złożenia wniosków;
- Umożliwienie przypisywania pełnomocników bezpośrednio do kont cudzoziemców w MOS jako dodatkowych użytkowników, z możliwością nadawania i odbierania im określonych uprawnień przez cudzoziemca;
- Wprowadzenie możliwości tworzenia kont technicznych dla osób trzecich, pozwalających na wypełnienie formularzy wniosków i wygenerowanie z nich plików z danymi, które cudzoziemiec następnie mógłby podpisać własnym podpisem elektronicznym lub profilem zaufanym;
- Wprowadzenie innego rozwiązania technicznego, które umożliwi osobom trzecim przygotowywanie wniosków bez konieczności uzyskiwania dostępu do środków uwierzytelnienia cudzoziemca.
- Przyjęcie jednej z powyższych propozycji pozwoli na zachowanie możliwości udzielania profesjonalnej pomocy cudzoziemcom, odciążenie organów administracji od błędnie przygotowanych wniosków oraz zwiększenie bezpieczeństwa danych osobowych.

KL/541/190/NW/2025